

Antopäivä: 21.04.2015	Voimaantulopäivä: 21.04.2015	Voimassa: Toistaiseksi
Lainsäädäntö, johon ohje perustuu: Ohje on annettu ottaen huomioon Komission asetuksen (EU) 1178/2011 kohdat FCL.945, FCL.740.A, FCL.740.H sekä ARA.FCL.200 d).		
Muutostiedot: 27.01.2022 Ohje tarkennettu. Päivitetty yhteystiedot. Lisätty huomio Liite 1-ilma-aluksien käytöstä. 07.05.2025 Ohjeeseen TRAFICOM/39320/03.04.00.04/2022 lisätty lupakirjan merkintäohjeet. Päivitetty SEP-lentokoneet-termi, rajoitettu valtuutus rajoittamattoman FI(A)/CRI(A)-kelpuutuksen haltijoihin, lisätty kappale 4. 21.11.2025 Ohjetta päivitetty koskemaan myös helikopterikouluttajan tekemiä lupakirjamerkintöjä		

SO.ILMA.PEL Kouluttajan tekemät lupakirjamerkinnät SEP- ja TMG-luokkakelpuutusten sekä yksimoottoristen helikopterityyppikelpuutusten jatkamiseksi koululennon ja kokeuksen perusteella

Sisällys

1	Soveltamisala	1
2	Merkintöjen tekemiseen valtuutetut kouluttajat	2
3	Toimintatapa.....	2
3.1	Lentokoneet	2
3.2	Helikopterit	3
4	Lupakirjamerkintä ja lausuntolomakkeen käsittely	5
5	Lisätietoja	6

1 Soveltamisala

Tämä soveltamisohje koskee FI(A), CRI(A), FI(H) ja TRI(H)-kelpuutusten haltijoiden (myöhemmin "kouluttaja") tekemiä lupakirjamerkintöjä SEP-lentokoneiden luokkakelpuutuksien, TMG -luokkakelpuutuksen ja yksimoottoristen helikoptereiden (MTOW<3175kg) tyyppikelpuutusten voimassaolon jatkamiseksi. Menettelyä sovelletaan suomalaisiin PPL, CPL tai ATPL -lupakirjoihin sisältyviin luokka- ja tyyppikelpuutuksiin yllä mainitusti.

2 Merkintöjen tekemiseen valtuutetut kouluttajat

Tällä tiedotteella Liikenne- ja viestintävirasto Traficom erityisvaltuuttaa kaikki suomalaisen EASA-lupakirjan haltijat, joilla on voimassa oleva rajoittamaton FI(A), CRI(A), FI(H) tai TRI(H)-kelpuutus lupakirjassaan, tekemään hallinnollisen toimenpiteen kelpuutuksen voimassaolon jatkamisesta suomalaisen EASA-lupakirjan haltijan lupakirjaan Komission asetuksen (EU) 1178/2011 kohdan FCL.945 mukaisesti.

3 Toimintatapa

3.1 Lentokoneet

SEP-lentokoneen tai TMG -luokkakelpuutuksen jatkamiseksi kouluttajan on oltava suorittanut hakijalle koululento FCL.740.A kohdan b kohdan 1) ii) alakohdan mukaisesti. Ennen kelpuutuksen j

atkamista hakijan lupakirjaan, kouluttajan on tarkastettava, että hakija täyttää kaikki FCL.740.A kohdan b kohdan 1 ii) alakohdan vaatimukset. Edellä mainitun kohdan lentokokemusvaatimusten mukaan hakijan on oltava suorittanut kelpuutuksen voimassaolon päättymispäivää edeltäneiden 12 kuukauden aikana 12 tuntia lentoaikaa kyseisellä luokalla, mukaan lukien

- 6 tuntia lentoaikaa ilma-aluksen päällikkönä

- 12 lentoonlähtöä ja laskua, ja

- Vähintään yhden tunnin kestävä koululento lennonopettajan (FI) tai luokkakelpuutuskouluttajan (CRI) kanssa.

Jos hakijalla on sekä SEP(land)- että SEP(sea)- luokkakelpuutukset, hän voi täyttää edellä mainitut vaatimukset kummassa tahansa luokassa tai niiden yhdistelmässä ja täyttää vaatimukset samalla kertaa kumpaakin luokkakelpuutusta varten. Kummassakin luokassa on suoritettava vähintään yksi tunti vaaditusta ajasta ilma-aluksen päällikkönä ja kuusi vaadituista 12 lentoonlähdestä ja laskusta.

Kouluttaja voi tehdä SEP- tai TMG -luokkakelpuutuksen voimassaolon jatkokerinnän vain silloin, kun jatkamisen ehdot täyttyvät kelpuutuksen voimassaolon päättymistä välittömästi edeltävien 12 kuukauden aikana. Tällöin voimassaoloa jatketaan 24 kuukaudella eteenpäin aiemmasta päättymispäivästä laskien. Jos luokkakelpuutuksen jatkoon ehdot eivät täyty voimassaolon viimeistä päättymispäivää edeltävien 12 kuukauden ajalta, ei kelpuutuksen jatkoa koululennolla ja kokemuksella voi suorittaa. Hakijalla on aina mahdollisuus suorittaa tarkastuslento FCL.740.A kohdan b) alakohdan 1) i) mukaisesti.

3.1.1 Esimerkkejä

Hakijan SEP(land)-luokkakelpuutus on voimassa 31.12.2024 asti.

1. Päätymispäivää edeltävien 12 kuukauden aikana (1.1.2024-31.12.2024) hakija on lentänyt SEP(land)-luokkakelpuutuksella 15 tuntia (joista 12h päällikkönä) ja suorittanut 25 lentoonlentoa ja laskua, ja kouluttaja lentää hakijan kanssa yli tunnin mittaisen koululennon heinäkuussa 2024. Tällöin kouluttaja voi jatkaa hakijan SEP(land)-luokkakelpuutusta 31.12.2026 saakka lupakirjan takasivulle.
2. Ensimmäisen voimassaolovuoden aikana (1.1.2023-31.12.2023) hakija on lentänyt yli 50 tuntia SEP(land)-luokkakelpuutuksella päällikkönä ja suorittanut lukuisia lentoonlentoja ja laskuja. Toisen voimassaolovuoden, eli päätymispäivää edeltävien 12 kuukauden aikana (1.1.2024-31.12.2024) hakija on lentänyt SEP(land)-luokkakelpuutuksella viisi tuntia, lentoonlentoja ja laskuja on vain 10. Vaikka hakija lentäisi koululennon heinäkuussa 2024, kouluttaja EI saa tehdä voimassaolon jatkoa hakijan lupakirjan takasivulle, koska päätymispäivää välittömästi edeltävien 12 kuukauden ajalta (1.1.2024 - 31.12.2024) ei löydy riittävästi lentokokemusta. Kouluttaja voi kuitenkin tehdä voimassaolon jatkon myöhemmin vuoden 2024 aikana, mikäli hakija saa kokemusvaatimukset täyteen.

Ehdot kelpuutuksen voimassaolon jatkamiselle koululennolla ja kokemuksella voi täyttää vapaavalintaisessa järjestyksessä. Merkintää lupakirjan takasivulle ei voi kuitenkaan tehdä ennen, kun molemmat ehdot koululennosta ja kokemuksesta täyttyvät.

3.2 Helikopterit

Sellaisten yksimoottoristen helikopterien tyyppikelpuutusten osalta, joiden suurin sallittu lentoonlentoaika on enintään 3 175 kg, kouluttajan on tyyppikelpuutuksen voimassaoloa jatkaakseen oltava suorittanut hakijalle koululento FCL.740.H kohdan 2 ii) alakohdan B) mukaisesti. Ennen kelpuutuksen jatkamista hakijan lupakirjaan, kouluttajan on tarkastettava, että hakija täyttää kaikki FCL.740.H kohdan 2 ii) vaatimukset. Edellä mainitun kohdan lentokokemusvaatimusten mukaan hakijan on oltava suorittanut kelpuutuksen voimassaoloaikana kyseisellä helikopterityypillä

- vähintään 6 tuntia lentoaika ilma-aluksen päällikkönä
- vähintään yhden tunnin kestävä kertauskoululento kouluttajan (FI tai TRI) kanssa.

3.2.1 SEP-helikopterityyppikelpuutukset

Jos hakijalla on useampi kuin yksi SEP-helikoptereiden tyyppikelpuutus, hän voi jatkaa kaikkien asianomaisten tyyppikelpuutusten voimassaoloa läpäisemällä tarkastuslennon FCL.740.H a) kohdan 1) alakohdan ii) alakohdan mukaisesti tai suorittamalla kertauskoulutuksen a) kohdan 2) alakohdan ii) alakohdan B) alakohdan mukaisesti vain yhdellä näistä tyypeistä edellyttäen, että hän on lentänyt voimassaolon aikana jommankumman seuraavista lentoajoista ilma-aluksen päällikkönä kullakin muulla asiaankuuluvalla tyyppillä (voimassaolevan listauksen riskiinhyvitettävistä SEP-helikopterityyppikelpuutuksista löytyy Lentomiestöasetuksen kohdasta AMC1 FCL.740.H(a)(3)):

1) jos hän on suorittanut tarkastuslennon a alakohdan 1 alakohdan ii alakohdan mukaisesti, vähintään kaksi tuntia;

2) jos hän on suorittanut a alakohdan 2 alakohdan ii alakohdan B alakohdan mukaisen kertauskoulutuksen, vähintään kuusi tuntia jokaisella jatkettavalla tyypillä

Tapauksen mukaan tarkastuslento tai kertauskoulutus on suoritettava joka kerta eri tyypillä. Kaikkien tämän kohdan mukaisesti jatkettujen tyyppikelpuutusten uusi voimassaoloaika alkaa samaan aikaan sen tyyppikelpuutuksen voimassaoloajan kanssa, jota varten tarkastuslento tai kertauskoulutus suoritetaan.

3.2.2 SET-helikopterityyppikelpuutukset

Jos hakijalla on useampi kuin yksi sellaisten SET-helikoptereiden tyyppikelpuutus (voimassaoleva listaus SET-helikopterityyppikelpuutuksista löytyy EASAn sivuilta "EASA Class and Type Rating and Endorsement lists": <https://www.easa.europa.eu/en/document-library/product-certification/typeratings-and-licence-endorsement-lists>), joiden suurin sallittu lentoonlähtömassa on enintään 3 175 kg, hän voi jatkaa kaikkien asianomaisten tyyppikelpuutusten voimassaoloa läpäisemällä tarkastuslennon a alakohdan 1 alakohdan ii alakohdan mukaisesti tai suorittamalla kertauskoulutuksen a alakohdan 2 alakohdan ii alakohdan B alakohdan mukaisesti vain yhdellä näistä tyypeistä edellyttäen, että hän on lentänyt:

1) 300 tuntia ilma-aluksen päällikkönä helikoptereilla;

2) 15 tuntia kullakin tyypillä;

3) jommankumman seuraavista lentoajoista ilma-aluksen päällikkönä kullakin muulla asiaankuuluvalla tyypillä kelpuutuksen voimassaoloaikana:

i) jos hän on suorittanut tarkastuslennon a alakohdan 1 alakohdan ii alakohdan mukaisesti, vähintään kaksi tuntia;

ii) jos hän on suorittanut a alakohdan 2 alakohdan ii alakohdan B alakohdan mukaisen kertauskoulutuksen, vähintään kuusi tuntia jokaisella jatkettavalla tyypillä.

Tarkastuslento on suoritettava joka kerta eri tyypillä. Kaikkien tämän kohdan mukaisesti jatkettujen tyyppikelpuutusten uusi voimassaoloaika alkaa samaan aikaan sen tyyppikelpuutuksen voimassaoloajan kanssa, jota varten tarkastuslento tai kertauskoulutus suoritetaan.

3.2.3 Esimerkkejä

Hakijan R44-tyyppikelpuutus on voimassa 31.12.2025 asti. R44 on SEP-helikopteri.

1. Kelpuutuksen voimassaolon aikana (1.1.2025-31.12.2025) hakija on lentänyt R44-tyyppikelpuutuksella 15 tuntia (joista 12h päällikkönä) ja kouluttaja lentää hakijan kanssa yli tunnin mittaisen koululennon R44-tyypillä

lokakuussa 2025. Tällöin kouluttaja voi jatkaa hakijan R44-tyyppikelpuutusta 31.12.2026 saakka lupakirjan takasivulle.

2. Hakijalla on lisäksi Cabri G2- ja HU269-tyyppikelpuutukset (molemmat SEP-helikoptereita), jotka ovat voimassa 31.12.2025 saakka. Hakija lentää yli tunnin mittaisen koululennon kouluttajan kanssa R44-tyypillä lokakuussa 2025. Hakijalla on molemmilla helikoptereilla yli 6h päällikkökokeusta niiden voimassaolon (1.1.2025-31.12.2025) aikana, joten kouluttaja voi jatkaa myös Cabri G2- ja HU269-tyyppikelpuutuksia hakijan lupakirjan takasivulle. Voimassaolo määräytyy koululennolla käytetyn tyyppikelpuutuksen mukaan, eli uusi voimassaolon päättymispäivä on kaikille kolmelle tyyppikelpuutukselle 31.12.2026.
3. Hakijalla on myös R22 -tyyppikelpuutus, joka on voimassa 31.12.2025 asti, ja hakijalla täyttää 6h päällikkövaatimus kyseisellä tyyppillä. Tässä tapauksessa kouluttaja ei voi kuitenkaan jatkaa R22-tyyppikelpuutuksen voimassaoloa R44-tyypin koululennon perusteella, sillä R22-tyyppi ei sisälly AMC1 FCL.740.H(a)(3) kohdan ristiinhyvitettävien SEP-helikopterityyppien listaukseen.

SET-helikopterityyppien tapauksessa toimitaan edellä olevien esimerkkien 1. ja 2. mukaisesti. SEP- ja SET-helikopterityyppejä ei voi ristiinhyvittää.

Ehdot kelpuutuksen voimassaolon jatkamiselle koululennolla ja kokemuksella voi täyttää vapaavalintaisessa järjestyksessä. Merkintää lupakirjan takasivulle ei voi kuitenkaan tehdä ennen, kun molemmat ehdot koululennosta ja kokemuksesta täyttyvät.

4 Lupakirjamerkintä ja lausuntolomakkeen käsittely

Kun kouluttaja on varmistunut siitä, että hakija täyttää edellä mainitut vaatimukset, kouluttaja jatkaa luokka- tai tyyppikelpuutusta hakijan lupakirjan takasivulle. Luokkakelpuutukset (SEP(land), SEP(sea), TMG) voi kirjoittaa samalle riville, jos niillä on sama voimassaolopäivä. Helikoptereiden tyyppikelpuutusten jatkot tulee kirjoittaa aina omille riveilleen. Koululennon suorituspäivä merkitään "Tarkastuslennon suorituspäivä"-sarakkeeseen ja uusi viimeinen voimassaolopäivä "Voimassaolon päättymispäivä"-sarakkeeseen. Kouluttaja kirjoittaa lisäksi oman lupakirjanumeron ja allekirjoituksen hakijan lupakirjan takasivulle.

Kouluttajan on täytettävä "koululennon lausuntolomake luokkakelpuutuksen (SE piston) ja/tai (TMG) voimassaolon jatkamiseksi LU3270" tai "kertauskoululennon lausuntolomake Helikopterin tyyppikelpuutuksien voimassaolon jatkamiseksi ja LAPL-lupakirjan lento-oikeuden jatkamiseksi LU3271" sekä annettava alkuperäinen allekirjoitettu lausuntolomake hakijalle. Kouluttajan tulee toimittaa kopio lausunnosta Liikenne- ja viestintävirastolle sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo@traficom.fi tai postilla osoitteeseen "Liikenne- ja viestintävirasto, PL 320, 00059 TRAFICOM. Kouluttajan tulee myös säilyttää itsellään kopio lausuntolomakkeesta 36 kuukautta.

Mikäli kouluttaja ei voi tarkastaa kaikkien voimassaolon jatkamista koskevien kriteerien täyttymistä, lupakirjamerkintää ei tule tehdä vaan hakijalle annetaan oikaisuvaatimusohje, jolla asia voidaan tarvittaessa siirtää Traficomin ratkaistavaksi. Linkki oikaisuvaatimusohjeeseen: <https://www.traficom.fi/fi/oikaisuvaatimus-ilmailun-henkilolupapaatokseen>.

Mikäli kertauskoululento suoritetaan Liite 1-ilma-aluksella, tulee se olla erillishyväksytty kyseiseen käyttötarkoitukseen. Lisätietoja nettisivuiltamme <https://www.traficom.fi/fi/easa-liite-i-ilma-alusten-kaytto-koulutukseen-tai-tarkastuslentoihin>.

Mikäli hakijalla ei ole koululennon suorittamishetkellä voimassa olevaa lääketieteellistä kelpoisuustodistusta, tulee kouluttajan toimia lennon päällikkönä. Jos hakija täyttää edellä mainitut vaatimukset koululennosta ja kokemuksesta, kouluttaja voi tehdä jatkomerkinnän hakijan lupakirjan takasivulle. Hakijaa on hyvä muistuttaa, ettei käyttöoikeutta ole ennen kuin vaatimukset lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen osalta täyttyvät.

5 Lisätietoja

Lisätietoja antaa Traficomin Lupakirjat ja liikennelääketiede -yksikkö, yhteydenottolomake: <https://www.traficom.fi/fi/yhteydenottolomake-ilmailu>

Jani Kosonen

Lupakirjat ja liikennelääketiede